

store Differenti mellem Regjeringen og dette Thing's Flertal, var, at dette Flertal holdt fast ved Fæstevangen, medens Regjeringen forlangte den hævet. Hvad dernæst angaar det ærede Medlems Uttringer om Indrømmelser iaar fra Regjeringens Side, skal jeg udtale, at jeg ikke er mig bevidst at have indrømmet, at Fæsterne have nogen Ret til Gaardene, men derimod er jeg mig bevidst at have indrømmet, at det vilde være urimeligt og ubilligt at afløse Fæstevæsenet, uden at tage Hensyn til Fæstefamilierne; det er imidlertid noget ganske Andet end at indrømme dem en Ret. Jeg siger, at Forholdet maa ordnes saaledes, at man gennem denne Ordning kommer til en Begunstigelse af Fæsterne fremfor alle Andre, men jeg har ingenstunde indrømmet, at Godsdeierne skulde afstaa deres Ret til Fordel for Fæsterne. Siden man har paabaaraat sig hele Fæsteforholdet som Hjemmel for en saadan Ret, ønsker jeg blot endnu at tilføie, at det i al Fald er en Hjemmel, som maa være kommen frem i de senere Aar og navnlig siden Loven af 19de Februar 1861. I denne Lov erkjendte man, ligesom nu og ligesom jeg tror, at Enhver maa erkjende, at der i selve Fæsteforholdets Udvikling ligger en rimelig Anledning eller Dypfordring til fortrinvis at søge at holde Fæstefamilierne ved Gaardene, men Loven af 19de Februar 1861 gik ogsaa ud fra, at man ikke havde nogen Ret til at sikkre dem en saadan Forbliven; man søgte kun gennem Opmuntring til Godsdeierne at gjøre denne Udkomst eller denne Udgang, om jeg saa maa sige, for Fæstefamilierne til at blive ved Gaardene, til Virkelighed.

J. A. Hansen: Jeg skal tillade mig at hævde Rigtigheden af, hvad jeg før sagde om Ministeriets Erkjendelse ifjor af det Spørgsmaal, som her er kommet frem. Jeg vil ikke tale om, hvad der skete i Udvalget, men her i Salen erklærede den daværende Indenrigsminister under Sagens 2den Behandling, da der forelaa et Forslag om at ændre den Paragraf, der handlede om Indbetaling i Statskassen af en Kvotabel til Fordel for den sidste Fæsters Efterladte, at nu maatte han erkjende, at Lovforslaget i dette

Punkt ikke længere havde Noget, som kunde siges at tyde paa Fæsternes Meddeindomsret. Dengang forelaa der Forslag om 20 Mars Fæstevangs Vedbliven, og de andre Bestemmelser laa for, men den daværende Indenrigsminister erkjendte, at hvad dette Punkt angik, var Sagen nu kommen i den Skikkelse, at Fæsternes Meddeindomsret ikke længere kunde siges at være antydet derigennem. Dette er en ren og klar Udtalelse, og den viser, at jeg har Ret til at sige, at det erkjendte Regjeringen ifjor gennem den daværende Indenrigsminister. Naar den nuværende Indenrigsminister siger, at han ikke vil give Fæsterne nogen Ret, men vil yde dem et Billighedshensyn, saa siger jeg, at dersom hans Forslag bliver vedtaget og bliver til Lov, saa har han jo udtrykkeligt givet Fæsterne en Ret; thi i en vis Tid kan Godsdeieren ved Fæsteledighed ikke sælge til Andre end Fæsterne. De have Gaarden fri for Fæstevang, naar de kjøbe den ved Auktion, medens Andre skulle betale $\frac{1}{4}$ af Auktionssummen derfor. Denne Ret ville Fæsterne have, naar den ærede Ministers Forslag bliver til Lov, og der bliver altsaa ikke Tale om noget Billighedshensyn. — Den ærede Indenrigsminister har nu, det erkjender jeg, tydeligt og klart sagt os, at det ikke nytter noget at udstemme § 9 og § 10; thi han kan ikke med Hensyn til det øvrige Indhold af Lovforslaget paatage sig at forsvare det, selv naar disse to Paragrafer gaa ud. Jeg skal altsaa bede det ærede Thing at fastholde de to Paragrafer og at forkaste den ærede Ministers Forslag til en ny Paragraf istedetfor § 10. — Med Hensyn til en enkelt Uttring af den ærede Ordfører skal jeg bemærke, at det jo forelaa klart dengang, at der med Hensyn til denne Paragraf aldeles ikke stod opført, hvad der staar anført med Hensyn til andre Ændringsforslag, hvor Saadant er Tilfældet, at vi tiltraadte den, naar disse Ændringsforslag bleve vedtagne. Det stod der ikke noget om, og det er vitteligt, at flere af de Medlemmer, der tilligemed mig have stemt for disse, gik ud fra, at selv om disse vedtoges, kunde de dog ikke stemme for § 10. Der vilde altsaa slet ikke have været nogen Fare for den 20de December at saa Bestem-